

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PŘÍBRAM VII, 28.ŘÍJNA 1

PROJEKT

MODRÁ PLANETA

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA VE ŠKOLNÍM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMU

ŠKOLNÍ ROK 2018/2019

Zpracovala: Mgr. Miroslava Hlaváčková, školní koordinátor EVVO
září 2018

ZŠ, Příbram VII, 28. října 1
ředitel: Mgr. Markéta Špaková

KEV
Klub ekologické výchovy

MODRÁ PLANETA

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA VE ŠKOLNÍM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMU

Osobnostní a sociální výchova – OSV

Výchova demokratického občana – VDO

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – EGS

Multikulturní výchova – MV

Environmentální výchova – EV

Mediální výchova - MEV

PŘÍLOHA ŠVP

KEV
Klub ekologické výchovy

A - Projekt „Modrá planeta“

1. Projekt „Modrá planeta“ je přílohou ŠVP ZŠ, Příbram VII, 28. října 1
2. Východiska :
Zákon č.123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
Usnesení vlády ČR ze dne 23. 10. 2000 č. 1048 o Státním programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR
Metodický pokyn MŠMT, č. j. : 32 338/ 2000-22
Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
Školní vzdělávací program ZŠ Příbram VII, 28. října 1

Environmentální prostředí není jen příroda. Je to prostředí, které člověka obklopuje, které člověk vytváří, které ovlivňuje a mění. Je to životní prostředí člověka, které je tvořeno složkou společenskou, ekonomickou a přírodní. Proto jsou v příloze ŠVP řešena všechna průřezová témata společně, souvisí spolu.

3. Je nutné si uvědomit a **stanovit, čeho chceme** v oblasti vědomostí, dovedností a schopností v rámci průřezových témat **dosáhnout**

v oblasti vzdělávání žáků:

- prohloubit více zájem dětí o dění kolem sebe, o kulturní dění, o společenské dění, o životní prostředí v místě, které dobře znají a mohou jeho stav svým konáním nyní a především v budoucnu ovlivnit (okolí školy a bydliště), prohloubit zájem o další environmentální vzdělávání a o získávání environmentálních informací v souvislosti s vědomím, že i svým chováním přispívají ke zlepšení globálních problémů
- upevnit environmentální návyky
- posunout hodnotovou orientaci žáků směrem k udržitelnému rozvoji
- umožnit žákům formou moderních přístupů vzájemné vztahy a vazby v přírodě a okolním světě pochopit (vztahy ve společnosti, v přírodě, význam lokální ekologické problémy, globální ekologické problémy, . . .)
- praktickým poznáváním vazeb ve společnosti, poznáváním potřeb člověka, životních projevů živočichů, budovat i citové vazby na přírodní a kulturní prostředí, tak aby dětem a budoucím dospělým stav okolního světa nebyl lhostejný
- ozřejmit žákům souvislosti mezi konáním člověka a životním prostředím

KEV
Klub ekologické výchovy

- vést žáky k péči o životní prostředí, tak aby byli sami schopni posoudit důsledky svého chování a chování dospělých ve vztahu k čerpání přírodních zdrojů, rozvíjet další dovednosti vedoucí k péči o životní prostředí (zeleň a živočichy, kulturní a technická díla, památky) nejen doma a ve škole
- podporovat školní i mimoškolní aktivity dětí vedoucí k prohloubení vnímání stavu přírody, svého okolí a společnosti

v oblasti vzdělávání dospělých:

- začleňováním projektů podporovat vzájemnou spolupráci pedagogů
- řešit otázky mezipředmětových vztahů
- uplatňovat nové aktivizační metody a formy práce
- zvyšovat odbornou připravenost učitelů v oblastech EV, OSV, MEV, MV, EGS, VDO
- rozvíjet formy spolupráce školy s rodiči a s okolím

4. V návaznosti na RVP **jsou formulovány charakteristiky průřezových témat**, stanoveny **prioritní dovednosti a znalosti** vzdělávání, kterými budou naplňovány klíčové kompetence.

5. Uplatnění průřezových témat v jednotlivých předmětech

V návaznosti na osnovy jednotlivých předmětů v ŠVP jsou rozpracovány tematické okruhy všech průřezových témat do ročníků a předmětů tak, aby se všechna průřezová témata a všechny okruhy objevily na 1. i 2. stupni.

6. Integrace do předmětů

Integrace průřezových témat do jednotlivých předmětů je garantována školními výstupy ŠVP. V rámci projektu OP VK 1.1 – Tvorba a zavádění evaluačních nástrojů pro zkvalitnění vzdělávání a inovaci školních vzdělávacích programů základních škol zřizovaných městem Příbram byly upřesněny a rozšířeny školní výstupy průřezového tématu Environmentální výchova.

KEV
Klub ekologické výchovy

V přípravném týdnu je koordinátory jednotlivých průřezových témat navržena jednotná strategie pro aktuální realizační plán daného školního roku v rámci projektu „Modrá planeta“. Každý školní rok má podtitul, který témata sjednocuje.

Vyhlášené téma je učiteli zapracováno do jimi vyučovaných předmětů. Je na vůli pedagogů jakým způsobem téma zpracují. (př. vycházka k tématu, exkurze, beseda, kviz). V průběhu každého pololetí jsou učiteli do tabulky zapisovány konkrétní aktivity, kterými naplňují vybrané téma.

7. Celoškolní aktivity

V rámci školního roku jsou realizovány celoškolní projekty a aktivity - Den Země, vánoční tvořivé dílny, vánoční a jarní koncert pro veřejnost, Den jazyků, Lesní pedagogika, UNESCO : téma: Mezinárodní rok umírněnosti(„Konflikty mezi velkými skupinami lidí a způsoby jejich řešení“) a „ Mezinárodní rok periodické soustavy prvků“, „ Mezinárodní rok jazyků původních obyvatel“.

Podporujeme indického chlapce – adopce na dálku, sběrem plastových víček podporujeme charitativní akce v péči o děti, řadu let se zapojujeme do sponzorování klokana Bennetova v ZOO Praha. V tomto školním roce neprobíhá sběr druhotných surovin(papír, hliník, plasty, elektro) z důvodu stavebních prací v budově škol (není místo, kde by se druhotné suroviny uskladňovaly). Probíhá sběr baterií, mobilních telefonů a sušené pomerančové kůry.

KEV
Klub ekologické výchovy

B - Realizační plán pro školní rok 2018/19

MODRÁ PLANETA

Ve školním roce 2017/2018 bude řešení plánu „Modrá planeta“ **zaměřeno na ověřování jednotlivých školních výstupů**. Měsíční témata v tomto školním roce nebudou zpracovávána. Sjednocujícím ročním tématem jsme zvolili téma **:Lesní pedagogika**. Je na učitelích, jakým způsobem tyto tematiky do svých realizačních plánů předmětů zapracují.

Navrhované **tematické exkurze** jsou závazné (exkurze ověřujeme v návaznosti na inovaci ŠVP).

TEMATICKÉ EXKURZE

1. ročník Zoo
2. ročník Lesní pedagogika
3. ročník Technické služby – sběrný dvůr, kompostárna
4. ročník Záchraná stanice
5. ročník Exkurze do okolí – krajina kolem Příbrami, těžba hornin a nerostů, Hornické muzeum, Řimbaba
6. ročník Záchraná stanice
7. ročník Úpravna vody Kozičín, Hatě
8. ročník Čistírna odpadních vod Příbram
9. ročník Exkurze do okolí- ekologická stopa v krajině kolem Příbrami

KEV
Klub ekologické výchovy

1. Část týkající se vyučování

1. Včlenění průřezových témat do realizačních plánů práce na základě inovace ŠVP ((projekt OP VK 1.1 – Tvorba a zavádění evaluačních nástrojů pro zkvalitnění vzdělávání a inovaci školních vzdělávacích programů základních škol zřizovaných městem Příbram.) a projektu „Modrá planeta“

zodpovídá: učitelé 1. a 2. stupně

2. Uplatňování aktivizujících metod a forem práce prohlubujících zájem o získávání informací

zodpovídá: učitelé 1. a 2. stupně

3. Zařazení celoškolního projektového vyučování (Evropský den jazyků, vánoční a jarní koncert, Den Země, UNESCO:

zodpovídá: Mgr. J. Batelková,
Mgr. M. Hlaváčková

4. Více využívat možnosti vyučování v terénu a na školní zahradě, využívat možností tematických exkurzí a besed

zodpovídá: učitelé 1. a 2. stupně

5. Pokračovat ve spolupráci s Okresním hornickým muzeem Příbram, s ekocentrem TEREZA Praha (projekt Les ve škole, škola v lese), s Technickými službami Příbram ((Den Země), s Kovohutěmi Příbram, s Recifa s.r.o.

zodpovídá: koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

6. Zapojit se do soutěží, jež podporují zájem dětí o problematiku řešenou průřezovými tématy

zodpovídá: učitelé 1. a 2. stupně

KEV
Klub ekologické výchovy

2. Část týkající se mimo vyučovacích možností školy

1. Vést žáky k samostatnému získávání informací i mimo školu (odborného tisku, knih, internetu žáky)

zodpovídá: učitelé 1. a 2. stupně

2. Pokračovat v uměleckých aktivitách žáků (vystoupení pěveckého sboru, školního orchestru, výtvarné soutěže, výstavy)

zodpovídá: učitelé hudební a výtvarné výchovy

3. Účast na olympiádách a soutěžích

zodpovídá: vedoucí předmětových komisí
na 1. stupni metodik

4. Podporovat žáky v péči a zájmu o tvorbu životního prostředí nejen školy

zodpovídá: učitelé 1. a 2. stupně
koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

5. Zapojit žáky do úprav okolí školy

zodpovídá: koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková
učitelé Čp

6. Organizace sběru a třídění odpadu (baterie, nefunkční mobilní telefony). Pokračovat ve sběru pomerančové a citrónové kůry

zodpovídá: koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

7. Organizovat akce za účasti veřejnosti (Vánoční tvořivé dílny, koncerty,)

zodpovídá: pověření učitelé
vedoucí ŠD
koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

KEV
Klub ekologické výchovy

8. Spolupráce s Městským úřadem a Technickými službami Příbram (úprava okolí školy)
zodpovídá: koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

9. Pokračovat ve spolupráci s ekologickými centry (Tereza Praha, Hrachov, Makov) a dalšími organizacemi
zodpovídá: koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

10. Pokračovat ve sponzorování živočichů (ZOO Praha)
koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

11. Podpora v Adopci na dálku (chlapeček z Indie ALLWYN L. ALMEIDA)
zodpovídá: Mgr J. Batelková

12. Podpora žáků v zájmu o kulturní a společenské dění (návštěvy divadelních a koncertních představení, besedy)
zodpovídá: třídní učitelé

13. Podpora žáků v sociálním cítění. Sběrem plastových víček zapojujeme žáky do humanitární podpory tělesně postižených dětí.
zodpovídá: koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

14. Pokračujeme ve sběru pomerančové a citrónové kůry.
zodpovídá: koordinátor EVVO Mgr. M. Hlaváčková

D - Přílohy

Příloha č. 2 – Rozpracování průřezových témat do ročníků

Environmentální výchova /EV/ Tematické okruhy průřezového tématu

	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	EKOSYSTÉMY	x	x				x	x	x	x
1.1.	Les	x				x	x			
1.1.1.	v našem prostředí	x	x		x		x	x		
1.1.2.	význam produkční a imoprodukční				x	x				x
1.2.	Pole						x			
1.2.1.	význam		x		x		x	x		x
1.2.2.	změny okolní krajiny vlivem člov.				x		x		x	x
1.2.3.	způsoby hospodaření na nich			x	x		x			x
1.2.4.	pole a jejich okolí				x			x		
1.3.	Vodní zdroje						x	x	x	
1.3.1.	lidské aktivity ve vodním hospod.			x					x	x
1.3.2.	důležitost pro krajinnou ekologii				x					x
1.4.	Moře									
1.4.1.	druhová odlišnost				x		x	x		
1.4.2.	význam pro biosféru				x		x	x		x
1.4.3.	mořské řasy a kyslík						x			
1.4.4.	cyklus oxidu uhličitého						x	x	x	x
1.5.	Tropický deštný les									x
1.5.1.	druhová rozmanitost				x		x	x		
1.5.2.	ohrožování				x		x			
1.5.3.	globální význam				x		x			x
1.5.4.	význam pro nás				x	x	x			x
1.6.	Lidské sídlo									x
1.6.1.	město, vesnice-umělý ekosystém		x	x	x	x	x	x	x	x
1.6.2.	funkce a vztahy k okolí								x	x
1.6.3.	aplikace namístní podmínky	x		x	x	x	x	x		x
1.7.	Kulturní krajina									
1.7.1.	pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek				x					x
2.	Základní podmínky života							x	x	x
2.1.	Voda						x			x
2.1.1.	vztahy vlastností vody a života	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2.1.2.	význam vody pro lidské aktivity	x		x	x	x	x	x	x	x
2.1.3.	ochrana její čistoty		x						x	

KEV
Klub ekologické výchovy

2.1.4.	pitná voda ve světě a u nás				x	x			x	x
2.1.5.	způsoby řešení				x	x			x	
2.2.	Ovzduší						x		x	x
2.2.1.	význam pro život	x		x	x		x	x	x	
2.2.2.	ohrožování ovzduší a klimatické změny						x		x	
2.2.3.	propojenost světa								x	
2.2.4.	čistota ovzduší u nás					x			x	x
2.3.	Půda						x			x
2.3.1.	propojenost složek prostředí				x		x			x
2.3.2.	zdroj výživy			x			x	x	x	x
2.3.3.	ohrožení půdy				x		x			x
2.3.4.	rekultivace									x
2.3.5.	situace v regionu									x
2.3.6.	změny v potřebě zemědělské půdy									
2.3.7.	nové funkce zemědělství v krajině									
2.4.	Ochrana biologických druhů						x			x
2.4.1.	důvody ochrany				x	x	x	x		
2.4.2.	způsoby ochrany				x	x	x	x		
2.5.	Ekosystémy-biodiverzita						x			x
2.5.1.	funkce ekosystémů				x		x	x		x
2.5.2.	význam biodiverzity					x	x	x		x
2.5.3.	úrovně biodiverzity									x
2.5.4.	ohrožování a ochrana biodiverzity ve světě a u nás					x				x
2.6.	Energie								x	x
2.6.1.	energie a život				x	x	x	x	x	x
2.6.2.	vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj					x				
2.6.3.	využívání energie								x	x
2.6.4.	možnosti a způsoby šetření				x	x				x
2.6.5.	místní podmínky								x	x
2.7.	Přírodní zdroje									x
2.7.1.	surovinové a energetické				x		x	x	x	x
2.7.2.	jejich vyčerpatelnost						x	x		x
2.7.3.	vlivy na prostředí				x					x
2.7.4.	principy hospodaření s přírodními zdroji									x
2.7.5.	význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí				x				x	x
3.	Lidské aktivity a problémy živ. prostředí									x

3.1.	Zemědělství životní prostředí							X		X	X
3.1.1.	ekologické zemědělství							X			
3.2.	Doprava a životní prostředí							X		X	X
3.2.1.	význam		X		X						
3.2.2.	vývoj					X					
3.2.3.	energetické zdroje dopravy					X					X
3.2.4.	vlivy dopravy na prostředí			X		X				X	X
3.2.5.	druhy dopravy a ekologická zátěž								X	X	X
3.2.6.	doprava a globalizace									X	X
3.3.	Průmysl a životní prostředí									X	X
3.3.1.	průmyslová revoluce a demografický vývoj									X	X
3.3.2.	vlivy průmyslu na prostředí				X	X				X	X
3.3.3.	zpracovávané materiály a jejich působení					X				X	X
3.3.4.	vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí						X	X	X		X
3.3.5.	průmysl a udržitelný rozvoj společnosti					X				X	X
3.4.	Odpady a hospodaření s odpady			X	X	X	X	X	X	X	X
3.4.1.	odpady a příroda		X	X		X				X	X
3.4.2.	principy a způsoby hospodaření s odpady						X	X	X		X
3.4.3.	druhotné suroviny	X				X				X	X
3.5.	Ochrana přírody a kulturních památek									X	X
3.5.1.	význam ochrany přírody a kulturních památek				X	X	X	X	X		X
3.5.2.	právní řešení u nás				X	X					
3.5.3.	právní řešení v EU a ve světě										
3.5.4.	příklady z okolí				X		X	X			
3.5.5.	zásada předběžné opatrnosti										
3.5.6.	ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3.6.	Změny v krajině									X	X
3.6.1.	krajiny dříve a dnes				X						
3.6.2.	vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy				X	X				X	X
3.7.	Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce									X	X
3.7.1.	Státní program EVVO										
3.7.2.	Agenda 21 EU										
3.7.3.	Den životního prostředí OSN										
3.7.4.	Den Země	X	X	X	X	X					

4.	Vztah člověka k prostředí									X	
4.1.	Naše obec			X		X	X	X	X	X	X
4.1.1.	přírodní zdroje				X		X	X	X	X	
4.1.2.	původ přírodních zdrojů				X					X	X
4.1.3.	způsoby využívání přírodních zdrojů				X					X	X
4.1.4.	řešení odpadového hospodářství					X	X	X	X	X	X
4.1.5.	příroda obce			X			X	X	X	X	X
4.1.6.	kultura obce	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
4.1.7.	ochrana přírody a kultury v obci	X		X	X					X	
4.1.8.	zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé					X				X	
4.2.	Náš životní styl		X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.2.1.	spotřeba věcí			X			X	X	X	X	X
4.2.2.	energie									X	X
4.2.3.	odpady						X	X	X	X	X
4.2.4.	způsoby jednání	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.2.5.	životní styl a vlivy na prostředí	X				X	X	X	X	X	X
4.3.	Aktuální (lokální) ekologický problém					X				X	
4.3.1.	příklad problému									X	X
4.3.2.	příčina a důsledky problému									X	X
4.3.3.	souvislosti, možnosti a způsoby řešení									X	X
4.3.4.	hodnocení, vlastní názor, zdůvodnění										
4.3.5.	prezentace					X				X	X
4.4.	Prostředí a zdraví		X			X	X	X	X	X	X
4.4.1.	rozmanitost vlivů prostředí na zdraví	X		X	X	X	X	X	X	X	X
4.4.2.	komplexní a synergické působení vlivů prostředí na zdraví	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.4.3.	možnosti a způsoby ochrany zdraví	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.5.	Nerovnoměrnost života na Zemi					X				X	X
4.5.1.	rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na zemi						X	X	X		X
4.5.2.	příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace										X
4.5.3.	principy udržitelnosti rozvoje										X
4.5.4.	příklady uplatňování principů udržitelnosti rozvoje ve světě										X
4.5.5.	příklady uplatňování principů udržitelnosti rozvoje u nás										X

KEV
Klub ekologické výchovy

Co je EV:

Průřezové téma Environmentální výchova (dále EV) vede k pochopení komplexnosti vztahů člověka a prostředí, k odpovědnosti za jednání jednotlivce i celé společnosti, umožňuje přímé poznávání problému udržitelnosti rozvoje z pohledu ekologického, ekonomického, společenského v čase a prostoru. EV je realizována na 1. a 2. stupni ZŠ ve všech ročnících, prolíná napříč vzdělávacím systémem obou stupňů ve všech předmětech. Všechna témata jsou zastoupena jak na 1. stupni, tak na 2. stupni. Těžiště je v oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a společnost. Z hlediska rozvoje komunikace je podstatné zastoupení oblastí Jazyk a jazyková komunikace a Informační a komunikační technologie, z hlediska pracovních aktivit a volby budoucí profese proniká i do oblasti Člověk a svět práce. Vzhledem k uměleckému zaměření školy prolíná EV velkou měrou i do oblasti Umění a kultura. Poznatky a dovednosti jsou uplatňovány průběžně integrovaně a difúzně v jednotlivých předmětech. Podstatné je propojení rozptýlených poznatků a utváření komplexního pohledu na danou problematiku. Toto je řešeno projektovou metodou v rámci celoročního plánu „Modrá planeta“.

Projekty probíhají v jedné nebo několika vyučovacích hodinách týdne nebo měsíce. Mohou být řešeny i v bloku jednoho nebo dvou dnů (př. Den Země) případně týdne (týden Přidružených škol UNESCO). EV neprobíhá pouze ve vyučovacích hodinách. Důležitá je i složka mimovyučovací – sběr hliníku, papíru, kaštanů, pomerančové kůry. EV přispívá k naplňování cílů vzdělávání a k utváření klíčových kompetencí. Učí samostatně pozorovat a popisovat okolní prostředí, vztahy lidí k prostředí, získávat a třídit informace týkající se ekologické problematiky, domýšlet možné důsledky lidských aktivit.

Zahrnuje: okruhy – Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidské sídlo, kulturní krajina, Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, ekosystémy, biodiverzita, energie, přírodní zdroje, Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl, životní prostředí, odpady, ochrana přírody a kulturních památek, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti, akce, Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl, lokální ekologický problém, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi

Náměty a činnosti v EV:

1.-3. ročník - V primární škole budujeme u žáků vztah k životnímu prostředí. V raném období školní docházky je nejpřirozenějším způsobem poznávání okolního světa, kontakt dítěte se skutečností, vnímání pomocí všech smyslů. Jako formu volíme jednoduché pozorování přírodnin, při kterém mohou žáci zapojit své smysly, např. vycházku do okolí školy, do městské zástavby, do přírody, do divadla. Snažíme se, aby nedocházelo k přílišné verbalizaci poznatků, aby děti bezmyšlenkovitě neopakovaly, ale volíme takové metody, které jsou dětem blízké, které podporují samostatné myšlení. Využíváme vztahu dítěte k domovu a jeho blízkému okolí. Vhodnými metodami jsou vyprávění, popis, didaktická hra, výtvarné zpracování projektů. K upevňování sociálních vazeb ve třídě je vhodné začít se skupinovou prací.

KEV
Klub ekologické výchovy

4.-5. ročník - V tomto období se snažíme, aby žáci pochopili základní přírodní děje a jevy, aby dokázali o vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí přemýšlet. Nabízíme žákům nejen pozorování, ale dáváme i možnost srovnávání a hledání souvislostí v přírodě. Směřujeme jejich zájem od nejbližšího okolí dále k regionu. Zařazujeme návštěvy muzeí, zoologických a botanických zahrad, exkurze do chráněných území. Vysvětlujeme a popisujeme, hovoříme, využíváme metody kritického myšlení, hry na rozvoj představitivosti a vnímání, nebo dramatizaci. Nabízíme vhodné environmentální projekty, které integrují více předmětů.

6.-7. ročník - Při přechodu na 2.stupeň ZŠ se již žáci hlouběji zajímají o své okolí a region, o činnosti, kterými člověk ovlivňuje životní prostředí, hledají souvislosti mezi stavem přírody a činností člověka nejen v podmínkách lokálních, ale i globálních. Zařazujeme výklad, pokus, sběr materiálu a informací, komunikační dovednosti nebo kooperativní hry. Práce ve skupinách by již měla být na vyšší úrovni a žáci by spolu měli aktivně spolupracovat. Interdisciplinární charakter tématu umožňuje nabídku takových projektů, při kterých žáci využívají znalosti a dovednosti z více předmětů.

8.-9. ročník - V závěru základní školní docházky již žáci dokáží sami zhodnotit využívání obnovitelných i neobnovitelných přírodních zdrojů člověkem. Nabízíme takové aktivity, ve kterých nejen informace o stavu životního prostředí planety Země nebo lokálního životního prostředí získávají a třídí, ale mohou je hodnotit a z nich vyvozovat závěry, případně navrhnout určitá řešení environmentálních problémů odpovídající danému věku.

Dalšími využívanými metodami a formami jsou rozhovor, beseda, anketa, práce s odborným textem, ekologizace provozu školy, exkurze a samozřejmě hlouběji zpracované projekty.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech /EGS/ Tematické okruhy průřezového tématu

	Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Evropa a svět nás zajímá									
a	zážitky a zkušenosti z Evropy a světa	x		x		x	x	x	x	x
b	místa v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu		x				x		x	
c	události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu								x	x
d	naši sousedé v Evropě					x	x		x	x
e	život dětí v jiných zemích	x	x				x			
f	lidová slovesnost	x	x				x		x	
g	zvyky a tradice národů Evropy	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2	Objevujeme Evropu a svět									
a	naše vlast a Evropa			x	x			x	x	x
b	evropské krajiny				x	x	x	x	x	
c	Evropa a svět nás zajímá				x	x		x	x	x
d	mezinárodní setkávání				x	x	x	x		

KEV
Klub ekologické výchovy

e	státní a evropské symboly				x	x	x			x
f	Den Evropy	x	x		x	x				x
g	život Evropanů a styl života v evropských rodinách						x	x	x	x
h	životní styl mladých Evropanů					x	x	x	x	x
ch	vzdělání mladých Evropanů							x		
3	Jsme Evropané									
a	kořeny a zdroje evropské civilizace						x			
b	klíčové mezníky evropské historie							x		x
c	Evropská integrace								x	x
d	instituce Evropské unie a jejich fungování					x			x	x
e	čtyři svobody a jejich dopad na život jedince									x
f	co Evropu spojuje a co ji rozděluje									
g	mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení						x	x	x	x
	problémů dětí a mládeže									

Co je EGS:

Hlavním přínosem EGS je celostní pohled na svět, vnímání globálních problémů, pochopení Evropy jako širší vlasti, proniknutí do podstaty evropské integrace a porozumění sobě samému v tomto kontextu. EGS obohacuje, prohlubuje a systematizuje znalosti o evropských a globálních procesech, jejich příčinách a důsledcích pro politický, ekonomický, sociální a kulturní rozvoj naší společnosti, která se otevřela Evropě a světu. Přispívá k přípravě na další vzdělávací a životní dráhu v souvislosti s evropskými a globálními proměnami. Průřezové téma vybavuje žáky kompetencemi nezbytnými pro důstojný život ve sjednocující se Evropě, ale také pro život v globálním prostoru, jehož je Evropa a Česká republika součástí, s vědomím všech pozitivních i negativních důsledků, které globalizace přináší. Žákům se v průběhu studia otevírají širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském i mezinárodním prostoru. Seznamují se s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Zahrnuje: okruhy – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Průřezové téma EGS má interdisciplinární povahu. Přesahuje možnosti tradiční předmětové výuky. Využívá mimotřídní formy a zájmové aktivity. K realizaci průřezového tématu lze využít kontakty s významnými osobnostmi veřejného života, kulturními a společenskými institucemi v regionu a spolupráci se zahraničními partnerskými školami, zvláště evropskými. Nezastupitelným prostředkem realizace EGS mají informační a komunikační technologie. Jejich využívání zvláště práce s internetovými servery a webovými stránkami, elektronická pošta, internetové konference a další formy, umožňuje aktivní formy učení a účast v mezinárodní komunikaci.

1.- 3. ročník - řízený rozhovor, modelové situace, vyprávění rodinných příběhů, zážitků a zkušeností z Evropy, vyhledávání v literatuře – práce s textem, dramatizace, práce ve skupině

4. – 5. ročník - řízený rozhovor, diskuse, projektové a skupinové vyučování, besedy, modelové situace, vyhledávání v literatuře, vyprávění vlastních zážitků a zkušeností

KEV
Klub ekologické výchovy

6. – 7. ročník - frontální práce, samostatná práce s pracovními listy, individuální práce, práce s textem a obrazovým materiálem, napodobování, vyhledávání v literatuře, kooperativní učení, třídění a zpracování nových poznatků, prezentace zjištěných údajů a vizualizace, fotoalbum, besedy s významnými osobnostmi, projekt, hraní rolí

8. – 9. ročník - viz 6. – 7. ročník + myšlenkové mapy, brainstorming, orientace na mapě, prezentace vlastního názoru, využívání práce s internetovými servery a webovými stránkami, elektronická pošta, internetové konference, spolupráce se zahraničními partnerskými školami

Multikulturní výchova /MV/ Tematické okruhy průřezového tématu

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Kulturní diference									
a současná situace ve společnosti					x				
b poznávání různých etnických skupin		x			x	x	x	x	x
c sociokulturní rozdíly v Evropě									
d člověk jednota těla a duše					x	x	x	x	x
2. Lidské vztahy									
a práva a povinnosti lidí			x		x	x	x	x	x
b vzájemná tolerance	x	x		x					
c zásady slušného chování		x	x	x	x			x	
d rozvoj tolerance, empatie s jinými lidmi					x			x	
e poznávání různých kultur				x		x	x	x	x
f tolerance jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin	x		x		x	x	x	x	x
3. Etnický původ									
a projevy rasové nesnášenlivosti - rozpoznání a důvody vzniku						x	x	x	x
b odlišnost, rovnost lidí			x	x	x	x	x		
c postavení národnostních menšin									
4. Multikulturalita									
a specifické rysy jazyků x rovnocennost						x	x		
b komunikace s příslušníky odlišných soc. skupin					x				
c cizí jazyk - nástroj dorozumívání			x	x		x			x
d poznávání multikulturní terminologie				x		x			
5. Princip sociálního smíru a solidarity									
a odstraňování diskriminace						x	x	x	x
b aktivní podílení na přetváření společnosti									
c potřeby minoritních skupin									
d lidská práva - základní dokumenty						x	x	x	x

KEV
Klub ekologické výchovy

Co je MV:

Cílem je podpora a upevňování vzájemných vztahů mezi sociokulturními skupinami, hlavně mezi majoritami a minoritami.

Žáci se seznamují s rozmanitostí kultur, jejich tradicemi a hodnotami, tím si lépe uvědomují vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty

- rozvíjení smyslu pro spravedlnost, toleranci, respektování sociokulturních rozmanitostí
- odstraňování nepřátelství a předsudků
- poznávání specifik ostatních národností
- vztahy mezi učiteli x žáky, mezi žáky navzájem, rodina x škola, škola x místní komunita
- vzájemná poznávání různých kultur svých spolužáků

Zahrnuje: okruhy - Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

Prostředky vhodné v MV:

- všechna témata se uskutečňují prakticky (cvičení, hry, modelové situace, diskuse..)
- postupy Dramatické výchovy

1.-3. ročník – sestavení a dodržování jednoduchých pravidel ve třídě – práce ve dvojici, v malé skupině, pravidla vzájemného soužití, oslavy významných dní jednotlivých dětí, vyprávění o různých způsobech slavení v rodinách, spolupráce s některými z rodičů – rodinné tradice, využití rodičů – cizinců, poznávání zvyků a tradic skupin, vnímání individuálních odlišností, nehodnocení člověka podle vnějších znaků, pojmenování odlišností lidí podle vnějších znaků (barva pleti..), pomoc druhým, navazování kontaktů s vrstevníky

- různé role ve skupině různého složení, změna zařazení ve skupině, neskákání do řeči, neuznávání vulgarit, tolerování odlišného názoru, neodmítat spolupráci se spolužákem jiného etnika, neposmívání se osobám z jiných etnik, snaha rozumět jiným jazykům

4.-5. ročník - řešení konkrétních i modelových problematických situací, komunikace v různých situacích, skupinová práce – přijímání různých rolí, rozlišování odlišností (etnik, postižených ..), rozlišování podle rozdílnosti původu, vyjmenovávání základních ras, různých druhů náboženství, hodnocení chování, kritéria hodnocení, vyhodnocování jejich naplňování, vztahy ve třídě – znalost svých práv a povinností, podpora potřebných, přijímání jiné autority, hodnocení svého chování, dovednost říct svůj názor, vedení k odpovědnosti za své činy a rozhodnutí – vyvození důsledků

6.-7. ročník – vyhledávání zdrojů informací o cizích zemích a jejich kulturách, nalézání souvislosti mezi získanými daty, fakty, informacemi, modelové situace - setkání se s různými národnostmi a jejich kulturou, řešení těchto situací, komunikativní cvičení využívající slovní zásobu cizího jazyka, v diskusi tolerance odlišných názorů, vnímání rozdílů ve společnosti, spolupráce se všemi spolužáky ve třídě, kritické hodnocení svého chování, jeho důsledky, tvorba portfolia se záznamy svých prací

8.–9. ročník – rozvoj poznání jiných kultur, práce s mapou světa, vytváření adresáře pro dopisování, tvorba webových stránek pro kontakt mezi spolužáky a kamarády, řešení modelových situací k upevňování mezilidských vztahů, práce se slovníky – přijímání a výskyt cizích slov, četba knih z jinokulturního prostředí a diskuse na tato témata, ve spolupráci s učiteli výzkum typů, počtu a reprezentativnosti sociálních skupin – prezentace výsledků výzkumu, tvorba a prezentace portfolio, svých i skupinových prací, diskuse o jiných názorech, kulturách, zvycích, v diskusi tolerance odlišných názorů, neuznává vulgarit

Výchova demokratického občana /VDO/

Tematické okruhy průřezového tématu

	ROČNÍK	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	OBČANSKÁ SPOLEČNOST A ŠKOLA									
a	význam vzdělání					x	x	x	x	x
b	Sebevzdělání					x	x	x	x	x
c	Druhy škol. zařízení, kdo je řídí								x	x
d	Demokratická atmosféra a vztahy ve škole				x	x	x	x	x	x
e	Význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy						x	x	x	x
f	Spolupráce škola se správními orgány a institucemi v obci						x	x	x	x
2	OBČAN, OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT									
a	Práva a povinnosti občana				x	x	x	x	x	x
b	Schopnost angažovat se v zájmu celku						x	x	x	x
c	Listina základních práv a svobod						x		x	x
d	Úloha občana v demokratické společnosti						x		x	x
e	Principy soužití s minoritami – příčiny nedorozumění			x	x	x	x	x	x	x
3	FORMY ÚČASTI OBČANŮ V POLITICKÉM ŽIVOTĚ									
a	Demokratické volby a politika						x	x	x	x
b	Obec jako základní jednotky samosprávy státu			x			x	x	x	x
c	Společenské organizace a hnutí						x	x	x	x
4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování									
a	Demokracie jako protiváha diktatury a monarchie					x		x		x
b	Principy demokracie						x	x	x	x
c	Základní kategorie fungování demokracie – řád, norma, zákon, právo, morálka					x	x	x	x	x
d	Význam Ústavy jako základního zákona země					x	x	x	x	x
e	Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti						x	x	x	x

KEV
Klub ekologické výchovy

Co je VDO:

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma

- vede k aktivnímu postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonům
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, události a problémy z různých úhlů
- ve k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu a ke schopnosti kompromisu

VDO představuje propojení hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti. Rozvíjí kritické myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Úkolem VDO je vybavit žáky základní úroveň občanské gramotnosti. Tato úroveň občanské gramotnosti umožní žákům orientovat se v problémech demokratické společnosti, umožní jim konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, s uplatňováním zásad slušné komunikace. Důležitou součástí VDO je využití zkušeností a prožitků žáků, motivace k uplatňování jejich názorů v diskusích. Žáci mají možnost demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, sami na sobě si mohou ověřit význam dodržování pravidel, případně se podílet na vytváření pravidel nových. VDO přispívá k rozvoji žáka v oblasti vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot.

Zahrnuje: okruhy – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy účasti občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Prostředky vhodné ve VDO :

1.–3. ročník - řízený rozhovor, základy skupinové práce, základy aktivního naslouchání, modelové situace, vyprávění zážitků a zkušeností z běžného života dětí, práce s textem, křížovky, zapojení žáků do života třídy, žákovského parlamentu

4.-5. ročník - řízený rozhovor, diskuse, skupinové vyučování, modelové situace, projekty, referát, práce s textem, vyprávění vlastních zkušeností, besedy, křížovky, zapojení zástupců třídy do činnosti žákovského parlamentu

6.–7. ročník - řízený rozhovor, referát, samostatná práce, skupinová práce, řešení problémových modelových situací, diskuse, beseda, práce s internetem, vyhledávání informací v tisku a jejich prezentace, projektové vyučování, zapojení zástupců třídy do žákovského parlamentu, třídní samospráva

8.–9. ročník - diskuse, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, řešení modelových

problémů i reálných situací s odstupem, práce s internetem, beseda, práce s textem, zapojení zástupců třídy do žákovského parlamentu, žákovské samosprávy, seznamování s principy demokracie v praxi

Mediální výchova /MEV/

Tematické okruhy průřezového tématu

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Kritické čtení a vnímání med. obsa.										
a	kritické čtení	x	x	x	x	x	x	x	x	x
b	vyhledávání klíčových slov		x	x	x	x	x	x	x	x
c	argumentace	x	x	x	x	x	x	x	x	x
d	hodnocení čteného textu	x	x	x	x	x	x	x	x	x
e	vnímání mediálního obsahu			x	x	x	x	x	x	x
f	krit. přístup ke zpravodajství							x	x	x
g	média jako zdroj informací				x	x	x	x	x	x
h	krit. přístup k reklamě			x	x	x	x	x	x	x
ch	zábavní a bulvární prvky ve sdělení							x	x	
i	hodnotící prvky ve sdělení - slovní				x	x	x	x	x	
j	hodnotící prvky ve sdělení - záběry			x	x	x	x	x	x	
k	veřejná komunikace			x	x	x	x	x	x	
l	rozdíly v reklamě - sdělení			x	x	x	x	x	x	
m	cíle a pravidla med. sdělení							x	x	
n	orientační prvky v textu	x	x	x	x	x	x	x	x	
o	dílna psaní dle RWCT									
p	práce s titulky									
2 Interpretace vztahu med. a reality										
a	různé typy sdělení	x	x	x	x	x	x	x	x	x
b	rozlišování typů a funkce sdělení		x	x	x	x	x	x	x	x
c	rozdíl mezi reklamou a zprávou				x	x	x	x	x	
d	faktický a fiktivní obsah sdělení				x	x	x	x	x	
e	realita a stereotypy v médiích					x	x	x	x	
f	svobodné vyjádření vlastního postoje	x	x	x	x	x	x	x	x	x
g	zodpovědnost za způsob formulování			x	x	x	x	x	x	
h	zodpovědnost za způsob prezentace			x	x	x	x	x	x	
ch	nezaujaté postoje x předsudky				x	x	x	x	x	
i	sdělení vycházející ze znalosti probl.	x	x	x	x	x	x	x	x	
j	společensky významné hodnoty textu							x	x	
k	zjednodušení med. sdělení					x	x	x	x	
l	opakované užívání prostředků							x	x	
3 Stavba mediálních sdělení										
a	pravidelnosti uspořádání							x	x	
b	sestavování příspěvků podle kritérií		x	x	x	x	x	x	x	
c	stylizace psaného a mluveného textu				x	x	x	x	x	
d	principy sestavování zpravodajství							x	x	
e	identifikace principů							x	x	
f	význam a užitečnost zpravodajství						x	x	x	
g	zezábavňující principy		x	x	x	x	x	x	x	
h	stavba a uspořádání zpráv					x	x	x	x	
ch	časopisy pro děti, dospívající - skladba	x	x	x	x	x	x	x	x	
i	média, kterým věnujeme svůj čas									
4 Vnímání autora med. sdělení										
a	postoje a názory autora				x	x	x	x	x	
b	výrazové prostředky a jejich uplatnění							x	x	
c	vyjádření názoru a postoje			x	x	x	x	x	x	

d	pochopení cílů a strategií								X	X
e	záměrná manipulace					X	X	X	X	X
f	prvky vyjadřující hodnocení							X	X	
g	výběr - slov, obrazů, zvuků dle záměru			X	X	X	X	X	X	X
5 Fungování a vliv médií ve společ.										
a	postavení médií								X	X
b	faktory ovlivňující média								X	X
c	financování médií a jejich dopady									X
d	vliv médií na každodenní život			X	X	X	X	X	X	X
e	média jako zdroj zábavy	X	X	X	X	X	X	X	X	X
f	role v životě člověka - uspoř. dne	X	X	X	X	X	X	X	X	X
g	historie vlivu médií									X
h	vliv na konverzační témata			X	X	X	X	X	X	X
ch	vliv na postoje a chování								X	X
i	role v politickém životě, volby								X	X
j	vliv médií na kulturu								X	X
k	vývoj médií									X
l	dítě a televize	X	X	X	X	X	X	X	X	X
m	násilí v počítačových hrách					X	X	X	X	X
n	hodnocení počítačových her						X	X	X	X
o	reality show a další ... vlivy									
p	chat, e-mail a my								X	X
q	plakát a propaganda								X	X
6 Tvorba mediálních sdělení										
a	výběr výrazových prostředků			X	X	X	X	X	X	X
b	kombinace výrazových prostředků				X	X	X	X	X	X
c	tvorba mediálních sdělení		X	X	X	X	X	X	X	X
d	technologické možnosti a omezení						X	X	X	X
7 Práce v realizačním týmu										
a	utváření týmu - tvorba			X	X	X	X	X	X	X
b	komunikace a spolupráce v týmu				X	X	X	X	X	X
c	časový harmonogram a dodržení cíle									
d	pravidelná mediální produkce									
e	novinářská etika									

Co je MEV: průřezové téma vybavující žáka základní úrovni mediální gramotnosti.

Co je mediální gramotnost: soubor poznatků a dovedností potřebných pro orientaci v nabídce mediálních produktů – prostředí, v němž se dnešní člověk pohybuje. Kritický odstup, maximální využití potenciálu médií, kontrola nad médii.

Zahrnuje: základní poznatky o fungování médií, jejich společenské roli (v minulosti i dnes), znalost mediálních produktů, jejich uspořádání a pravidelnosti, schopnost určit typ nabízených sdělení, posouzení věrohodnosti, komunikačního záměru (i skrytého).

KEV
Klub ekologické výchovy

Prostředky vhodné v MEV:

- orientace v záplavě informací a jejich správné využívání
- využívání různých médií ve výuce, mediálních obsahů, témat
- kritický přístup k médiím
- televize, rádio, časopisy – vycházet ze zkušenosti žáků
- využívání aktuálních událostí – spontánní rozhovory, diskuse (př.: reality show)
- kontroverzní reklamy – diskuse, pozadí
- osobnosti ve výuce – novináři, redaktori, odborníci – praktická zkušenost
- zapojení žáků do tvorby
- vycházet ze zkušeností žáků (televize, internet ...)
- zapojit žáky do tvorby médií – jak fungují
- kladte otázky, které formulují žákův vlastní názor (sami opatrně v vlastními názory)
- **média:** telefon, Tv, rádio, časopis, e-mail, fax, reklama, dopis, internet, kniha, noviny, film
- **masová média** = masová komunikace: šíření sdělení, které může být použito všemi, kdo na ně narazí, anonymní – noviny, časopisy, kinematografie, rozhlas, televize, internet, stahování všeho možného, včetně filmů, hudby, počítačových her, kabelové a satelitní vysílání, mobilní telefony

1. –9. ročník

Kritické myšlení

Je základem MEV, žák se učí interpretovat a třídit informace, vyhodnocovat komunikační záměr, posoudit věrohodnost, pochybovat o ní, tvořit si na základě zvažování vlastní názor, stanovisko, vytváří si kritický odstup od médií, schopnost analyzovat a interpretovat mediální obsahy – *snaha uč. je, aby byl žák méně ovlivnitelný reklamou, běžnými postupy manipulace a taktikami médií.*

Spontánní učení

Učení je chápáno jako zkoumání a řešení problémů, které nás zajímají a dotýkají se nás a života, ve výuce zadáváme problémové úlohy, polemiky, snažíme se zdůrazňovat poznatky důležité pro život – využíváme časopisy pro děti a mládež. Diskuse o kontroverzních reklamách, rozbor reportáží o stejné události nebo článků v tisku (různé deníky, různá zpravodajství), analýzu stereotypů v médiích (muž x žena, černý x bílý, západ x východ, náboženství apod.). *Potřebnost osvojených znalostí a dovedností žák ověřuje denně v praxi při styku s médií.*

Kooperace

Jde o změnu zažitých rolí učitel a žák. Je třeba, aby se žáci aktivně účastnili výuky. Učitel žákovi usnadňuje, umožňuje, napomáhá, usměrňuje diskusi, zdůvodňuje vhodná řešení. Zařazuje se individuální i skupinová práce. *Žák je zdrojem nápadů a myšlenek, v pokročilejších fázích i sám vede výuku.*

KEV
Klub ekologické výchovy

Osobnostní a sociální výchova /OSV/ Tematické okruhy průřezového tématu

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Osobnostní rozvoj									
1 Rozvoj schopností poznávání									
a rozvoj - smyslové vnímání									
b rozvoj - pozornost a soustředění									
c cvičení dovednosti zapamatování									
d řešení problémů - modelové situace									
2 Sebepoznání a sebepojetí									
a já jako zdroj informací o sobě									
b druzí jako zdroj informací o mně									
c moje tělo - poznávání uvnitř psych.									
d moje tělo - fyzické poznávání									
e já a moje chování									
f vztah k sobě, sebehodnocení									
g moje učení - procesy									
h vztahy k druhým lidem									
ch zdravé sebepojetí									
i									
3 Seberegulace a sebeorganizace									
a cvičení sebekontroly, sebeovládání									
b organizace vlastního času									
c plánování učení a studia									
d osobní cíle a jejich dosažení									
4 Psychohygiena									
a dovednosti pozitiv. naladění mysli									
b předcházení , příp. zvládnutí stresů									
c stesy v mezilidské komunikaci									
d organizace času									
e uvolnění - relaxace									
f efektivní komunikace									
g hledání pomoci při obtížích									
5 Kreativita									
a pružnost nápadů, originalita- cvičení									
b vidět věci jinak - schopnost									
c citlivost, dotahování nápadů									
d tvořivost v mezilidských vztazích									
e									
Sociální rozvoj									
6 Poznávání lidí									
a ve skupině, třídě									
b rozvoj pozornosti vůči odlišnostem									
c chyby při poznávání lidí									
d									
7 Mezilidské vztahy									
a dobré vztahy - podpora									
b empatie, respektování druhých									
c podpora a pomoc druhým									
d lidská práva				x	x				
e vztahy a naše skupina, třída	x	x	x	x	x	X	x	x	x
	1	2	3	4	5	6	7	8	9

KEV
Klub ekologické výchovy

8	Komunikace												
a	řeč těla			x	x								
b	řeč zvuků a slov	x				x	X						
c	řeč předmětů												
d	řeč lidských skutků												
e	aktivní naslouchání						X	x	x	x	x		
f	dovednosti pro sdělování						X	x	x	x	x		
g	technika řeči												
h	rétorika												
ch	dialog a jeho pravidla										x		
i	komunikace v různých situacích		x				X	x	x	x	x		
j	informování, omluva, odmítání		x								x		
k	asertivní komunikace					x							
l	obrana proti agresí a manipulaci				x						x		
m	předstírání v komunikaci										x		
9	Kooperace a kompetice												
a	rozvoj kooperativních dovedností						X	x	x	x	x		
b	pozitivní myšlení						X	x	x	x	x		
c	řešení konfliktů ve skupině, týmu	x	x	x		x	X	x	x	x	x		
d	podřízení se a vedení						X	x	x	x	x		
e	zvládání soutěže a konkurence	x		x	x	x						x	
f	respektující komunikace										x		
	Morální rozvoj												x
10	Řešení problémů a rozhodovací dov.												
a	různé typy problémů						X	x	x	x	x		
b	řešení různých problémů						X	x	x	x	x		
c	přijímání různých sociálních rolí			x							x		
d	problémy v mezilidské komunikaci												
e	problémy ve vztazích												
f	učební problémy					x							
g	problémy v seberegulaci												
11	Hodnoty, postoje, praktická etika						X						
a	analýza vlastních postojů					x		x	x				
b	analýza postojů spolužáků					x			x				
c	analýza cizích postojů a hodnot											x	
d	projevy postojů v chování lidí	x	x	x	x	x							
e	odpovědnost a její kvalita						X	x	x	x	x		
f	spolehlivost a spravedlnost												
g	pomáhající chování - charita(př.)										x		
h	rozhodov. v problem. etických situa.												

KEV
Klub ekologické výchovy

Co je OSV: praktické a každodenní využití v běžném životě, reflektuje osobnost žáka, jeho indiv. zvláštnosti a potřeby, učivem se stává sám žák, běžné každodenní situace – vztahy k lidem, světu.

- porozumění sobě samému (sebepoznání, zdravé sebepojetí, seberegulace, smyslové vnímání)
- zvládnutí vlastního chování (zásady lidského soužití)
- mezilidské vztahy ve třídě, skupině (odlišnosti, komunikace a spolupráce v týmu)
- řešení konfliktů, komunikace (verbální i neverbální), spolupráce
- duševní hygiena (psychohygiena) apod.
-

Zahrnuje: okruhy – osobnostní, sociální, mravní

Prostředky vhodné v OSV:

- všechna témata se uskutečňují prakticky (cvičení, hry, modelové situace, diskuse), jde o živá setkání
- postupy dramatické výchovy a aplikované sociální psychologie (inscenační tvorba, tréninkové postupy – dle zkušeností učitele)

1.–3. ročník – smyslová cvičení (zrak, sluch, hmat ..) - rozvoj, sebepoznávání a poznávání v rámci třídy – kdo jsem, co umím, co umí moji spolužáci, v čem se lišíme, rozvoj pozornosti a soustředění - cvičení, zásady chování ve škole – sestavení a dodržování jednoduchých pravidel ve třídě – řešení jednoduchých situací souvisejících s možným chováním dětí nebo vzniklých v průběhu dne, základy skupinové práce – práce ve dvojici, práce v malé skupině, zkoušení skup. rolí – mluvčí, zapisovatel apod., stanovení jednoduchých učebních cílů a jejich vyhodnocování, organizace času – režim dne, příprava na školu i ve škole, rozvoj tvořivosti, základy aktivního naslouchání (mluví jeden, díváme se do očí, mluvíme k tématu, odpovídáme na konkrétní otázku – *zavedení pravidelného komunitního – ranního kruhu*), pomoc druhým při různých situacích, vedení k odpovědnosti za činy a rozhodnutí dětí – vyvození důsledků

4.–5. ročník – rozvoj smyslových cvičení, včetně poznávání vlastního těla – psychika (temperament, vlastnosti, jednoduchá hodnocení a postoje) i fyzické tělo (jak reaguji, co dělám např. při komunikaci s dospělým ...) – verbální i neverbální komunikace, plánování učení, organizace času, včetně nabídky zájmových aktivit, řešení konkrétních i modelových problémových situací, komunikace v různých situacích (skutečná i navozená), skupinová práce – přijímání různých rolí, základy kooperace (každý žák jiný úkol v rámci skupiny, výsledkem je splnění cíle), diskuse a dodržování pravidel diskuse, tvorba třídních pravidel, kritérií hodnocení, vyhodnocování jejich naplňování, vztahy ve třídě – práva a povinnosti žáků, podpora těm, komu je třeba, vedení k citlivosti vidět věci jinak, dotahovat nápady do konce (byť jednoduché), hledat způsoby sebehodnocení – pozitivní vztah k sobě, vyrovnání se s neúspěchem (vést žáky k tomu)

6.–7. ročník – řešení problémových modelových i reálných situací, sebehodnocení, včetně učebního procesu, druhí jako zdroj informací o mně, plánování učení společně s učitelem,

KEV
Klub ekologické výchovy

hledání obtíží, využívání různých učebních strategií, techniky zvládnání stresu, stresových situací, citlivost při hledání nápadů, rozvoj tvořivosti, dotahování nápadů do konce, realizace

včetně prezentace výsledku, týmová práce – přijímání rolí v rámci týmu a zodpovědnosti za zvládnutí cíle, schopnost řešit potíže – vyhledat odpovídající řešení, vedení k respektující

komunikaci, technika řeči, rozvíjení dobrých vztahů ve skupině, třídě, řešení problémů ve vztazích a mezilidské komunikaci, převzít odpovědnost za své činy – vnímat, jak vidí mé činy a chování spolužáci, okolí, povinnosti a práva v životě třídy a školy, jednoduchá analýza vlastních postojů a hodnot

8.–9. ročník – řešení modelových problémů i reálných situací s odstupem, hledání možných způsobů řešení, cvičení sebekontroly a sebeovládání, sebehodnocení a vnímání vztahu k sobě samému, analýza učebních procesů (vlastních) a jejich využívání, stanovování osobních i učebních cílů a jejich vyhodnocování, schopnost uvolnění a relaxace, zvládnání stresových situací, obrana proti manipulaci a předstírání, pozitivní komunikace i naladění (asertivní cvičení), tvořivost v mezilidských vztazích, empatie, naslouchání, diskuse, pomoc druhým – charita, technika řeči, rétorika, pozitivní myšlení, hodnocení a sebehodnocení – analýza postojů a hodnot v chování svém i ostatních lidí, rozhodování v problémových etických situacích, zákony, povinnosti a práva v životě školy, třídy, i společnosti

4 možnosti, které má učitel pro včlenění témat OSV do předmětů:

- Nalézt tematiku OSV v učivu předmětu (př.: ČJL- mezilidské vztahy v literatuře + vlastní praktické zkušenosti s nimi)
- Využívat metod vhodných pro výuku předmětu, které současně oživují témata-jevy OSV (reflexe formou sebehodnocení, kooperace ...)
- Využít některá témata OSV jako zdroj témat (učiva) daného předmětu (př.: vlastní konfliktní situace, kterou ž. prožil – popíše motivy – definují konflikt, zobecní)
- Využívat metod OSV tam, kde je to v předmětu možné (Kimova hra – pro paměťové zapamatování rozložení evropských zemí po kontinentu – osobní strategie zapamatování = reflexe)

Příloha č. 2 – Začlenění průřezových témat do předmětů – výchovné vzdělávací strategie a aktivity na úrovni školy, jimiž rozvíjíme průřezová témata

Začleněná průřezová témata a tematické okruhy do ŠVP

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Všechny tematické okruhy dle RVP ZV jsou zařazeny do vzdělávání žáků jak na 1.stupni, tak na 2.stupni základní školy. Využíváme formu integrace průřezových témat a jejich tematických okruhů do jednotlivých vzdělávacích předmětů.

Tematické okruhy jsou vhodně včleňovány do obsahu předmětů, doplňují a rozšiřují jejich obsah a umožňují též propojení vzdělávacích obsahů v rámci třídních nebo ročníkových projektů. Škola využívá možnost zařazovat do vzdělávání i celoškolské projekty, kde se žáci hlouběji zabývají některými tematickými okruhy průřezových témat ve větší šíři a souvisleji, přestože se s nimi setkávají již v rámci integrace do předmětů. Některé tematické okruhy jsou naplňovány také aktivitami souvisejícími s běžným životem školy, jedná se zejména o průřezové téma OSV a EV, ale i další. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími obsahy vyučovacích předmětů a napomáhají rozvoji klíčových kompetencí.

Některé z realizovaných aktivit školy, výchovné a vzdělávací strategie podporující naplňování průřezových témat jsou uvedeny v tabulce vzdělávacích a výchovných strategií (viz níže).

zkratka	název	výchovné a vzdělávací strategie a aktivity realizované v předmětech, kterými jimiž rozvíjíme průřezová témata
MEV	Mediální výchova = média a my, mediální komunikace	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vedeme žáky ke schopnosti rozlišit věrohodné zdroje informací, porovnávat je ➤ názor na mediální sdělení ➤ učíme žáky využívat různých médií k získávání potřebných informací ➤ chceme, aby žáci dovedli kriticky myslet při přijímání informací z různých médií ➤ vydáváme nepravidelně školní časopis ➤ prezentujeme práce žáků na www stránkách školy, veřejných vystoupeních, v ➤ jim ukazujeme, jaká je role médií v každodenním životě
MV	Multikulturní výchova = vztah k odlišnostem, jiným kulturám, tradicím a hodnotám	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamujeme žáky s různými kulturami a jejich zvláštnostmi prostřednictvím ➤ zkušeností, snažíme se je vést k toleranci k odlišnostem a odlišnost přijímat ja ➤ otevíráme školu žákům z jiných zemí, žákům se speciálními vzdělávacími pot ➤ snažíme se zabezpečovat školní klima umožňující vzájemnou spolupráci a tole ➤ využíváme zájmu žáků o kontakty s vrstevníky z jiných zemí a snažíme se jim ➤ příp. přátelství mezi lidmi různých národů a národností, dopisování ➤ snažíme se předcházet verbálním i neverbálním projevům žáků, které by mohl ➤ etnickou skupinu, odlišného jedince a zároveň je vést k odpovědnosti za takov
OSV	Osobnostní a sociální výchova = kdo jsem já a druzí, osobnost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podporujeme u žáků tvořivost, originalitu, tvůrčí činnost s možností prezentov ➤ soutěže, projekty) ➤ snažíme se pozitivně ovlivnit rozvoj každého žáka dle jeho možností a schopn ➤ vedeme žáky k poznávání sebe sama a druhých, k vyjádření pocitů a názorů, k ➤ zpětné vazby ➤ očekávané výstupy PT Osobnostní a sociální výchova na 1.stupni podporujem ➤ 2.stupni prostřednictvím předmětu Občanská výchova, Výchova ke zdraví, pro ➤ Literárně- dramatická výchova) ➤ obsah OSV prolíná v určité míře všemi předměty a činnostmi školy
EV	Environmentální výchova = vztah člověka a životního prostředí, jeho odpovědnost za řešení	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomocí třídních i celoškolských projektů vedeme žáky k pochopení podstaty ud ➤ zachování života na Zemi ➤ učíme je ekologickému chování (př.: Den Země, třídění školního odpadu)

	problémů, za udržitelnost lidské civilizace	<ul style="list-style-type: none"> ➤ spolupracujeme s ekologickými centry, KEV (Profesní sdružení učitelů ČR) ➤ nabízíme žákům dostatek aktivit z oblasti EV k získávání lokálních i globálních vyvozování vlastních závěrů a možných řešení ➤ naším cílem je, aby žáci pochopili, že se nejedná pouze o ochranu přírody, ale průmyslového a ekologického pohledu na lidský život ➤ snažíme se žáky vést ke změně hodnotového žebříčku, směrem k větší empatii
VDO	Výchova demokratického občana = práva a povinnosti v demokratické společnosti, občanská gramotnost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ chceme, aby naši žáci prezentovali své práce, myšlenky a názory na konkrétní problémy ➤ snažíme se je vést k obhajobě vlastního názoru, řešení apod. ➤ žáky vedeme k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a chování ve škole i mimo ni ➤ vedení školy se pravidelně setkává se zástupci jednotlivých tříd (žákovský parlament) řešit vzniklé problémy, vznášet připomínky, přicházet s nápady ➤ školní preventivní program klade důraz na předcházení nežádoucím závislostem ➤ spoluprací rodina – škola (– družina) – př.: neformální besedy pro rodiče ➤ snažíme se vést žáky k dodržování práv, povinností a pravidel stanovených školou ➤ vedeme žáky k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším (například formou solidarity)
EGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech = výchova občanů žijících v Evropě, národní a evropská identita	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařazujeme do vzdělávání poznávání regionální kultury a historie ➤ postupně seznamujeme žáky s klíčovými historickými a politickými událostmi, které měly význam pro evropskou integraci a začlenění ČR do evropského integračního procesu ➤ starším žákům ukazujeme praktický význam cizích jazyků pro občanskou, vzdělávací a kulturní spolupráci (poznání života a evropské kultury) - předkládáme žákům k dalšímu zpracování různé zdroje (knihy, filmy, internet) i světě z dostupných médií a komunikačních zdrojů ➤ dovednosti práce s internetem využíváme k získávání informací o zemích Evropy (tyto informace by měly žákům sloužit k orientaci i navazování kontaktů) ➤ prohlubujeme porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí národní a především regionální kultury a jejího přínosu ke kultuře evropské (důraz na regionální kulturu) ➤ umožňujeme žákům navazovat kontakty s vrstevníky v jiných zemích, poznávání

Pozn:

Obdobnou tabulku výchovných a vzdělávacích strategií najdete u vzdělávacích osnov každého vyučovacího předmětu v ŠVP. Obsahuje výčet průřezových témat integrovaných do daného vzdělávacího předmětu a jejich naplňování. Osnovy jednotlivých vyučovacích předmětů obsahují informace o zařazeném tematickém okruhu (nebo okruzích) daného průřezového tématu ke konkrétním očekávaným školním výstupům.

1. stupeň ZŠ

Osobnostní a sociální výchova

tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Rozvoj schopností poznávání	Čas, Tv, Dv, Vv, Čp	Čas, Čjl, Tv, Dv, Vv, Čp	Čas, Čjl, Tv, Aj, Vv, Čp, Dv	Čas, Ma, Čjl, Tv, Aj, Vv	Čjl, Tv, Aj, Vv, Dv
Sebepoznání a sebepojetí	Čas, Čjl, Tv, Dv,	Dv, Tv, Čas	Čas, Tv, Dv	Čas, Tv, Aj, Dv	Čas, Čjl, Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Čas, Dv	Čas	Čas	Tv, Čas	Čas, Tv
Psychohygiena	Čas, Hv, Dv	Čas, Hv	Čas, Čjl, Dv	Čp	Čas, Čjl, Dv, Čp, Inf
Kreativita	Dv, Čp	Dv, Čp	Čas, Dv, Hv, Čp	Dv, Hv, Čp, Čas	Dv, Čp, Inf
Poznávání lidí	Čas, Čjl, Dv	Dv	Čas, Dv	Čas, Dv	Dv, Čas

KEV
Klub ekologické výchovy

Mezilidské vztahy	Dv	Čas	Čas, Dv	Dv, Čas	Dv, Čas
Komunikace	Čas, Dv	Čas, Čjl, Dv	Dv, Čas	Čas	Hv, Ma, Dv, Inf
Kooperace a kompetice	Tv, Dv	Čas, Dv, Tv	Čas, Tv	Tv, Čas	Tv, Dv, Inf
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			Čas		Inf, Čas
Hodnoty, postoje, praktická etika	Čp	Čp	Čp, Dv	Dv, Čp, Tv	Dv, Čp, Inf, Tv

Mediální výchova

tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čas	Čjl		Čjl, Čas	Čjl, Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čjl	Čjl	Čjl	Tv, Čjl, Dv, Čas	Čjl, Tv
Stavba mediálních sdělení	Čjl				Čjl, Inf, Aj
Vnímání autora mediálních sdělení			Čjl	Čjl	Čjl
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čjl, Čas	Čas	Čas	Čjl, Dv, Aj	Čjl
Tvorba mediálního sdělení					Čjl
Práce v realizačním týmu				Čjl	Čjl

Výchova demokratického občana

tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Občanská společnost a škola					Čas, Aj
Občan, občanská společnost a stát			Čas	Čas, Čjl	
Formy participace občanů v politickém životě			Čas		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					Čas, Inf

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Evropa a svět nás zajímá	Čjl, Čas	Dv, Čas, Čjl	Čjl, Aj, Čas	Dv, Čas, Čp, Aj	Dv, Čjl, Čas, Čp
Objevujeme Evropu a svět			Ma	Čjl, Aj, Čas	Čas

KEV
Klub ekologické výchovy

Jsme Evropané					Čas
---------------	--	--	--	--	-----

Multikulturní výchova

tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Kulturní diference	Dv		Čas		Čas
Lidské vztahy	Čas, Čjl	Čas	Čjl, Dv	Aj, Čas, Čjl	Čjl, Dv
Etnický původ			Čas, Čjl		
Multikulturalita			Aj	Aj, Čas	Čas
Princip sociálního smíru a solidarity				Čas	

Environmentální výchova

tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Ekosystémy	Ma, Čas, Vv	Čas, Vv, Ma	Ma, Čas	Čas	Čjl
Základní podmínky života	Čp	Čp	Čp	Ma, Čp	Čp, Čjl
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čas, Čp	Čas	Ma, Čas, Tv, Čp	Čas, Tv, Dv, Čjl, Ma, Čp	Vv, Čjl, Inf, Čas, Tv, Čp
Vztah člověka k prostředí	Tv	Čas	Ma, Čas	Čas, Tv	Dv, Čjl, Aj, Čas

2.stupeň ZŠ

Osobnostní a sociální výchova

tematický okruh	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Rozvoj schopností poznávání	Ze, Vv	Ze, Vv	Čz, Ze, Vv	Nj, Vv, Fj
Sebepoznání a sebepojetí	Vo, Tv, Ze, Ldv, Nj, Čjl, Fj, Rj	Vo, Ze, Tv, Ldv	Čz, Ze, Čp	Ze, Čp
Seberegulace a sebeorganizace	Ze, Tv	Ze, Tv	Ze, Tv	Ze, Tv
Psychohygiena	Vz, Ldv	Čjl, Vz, Ldv	Čz	Nj, Fj
Kreativita	Čjl, Vv, Ldv, Nj, Fj, Čp	Čp, Ldv, Čjl	Čz, Inf, Čp	Čjl, Vv, Čp
Poznávání lidí	Ldv	Vo, Ldv	Fj, Nj	
Mezilidské vztahy	Vo, Čjl, Vz, Ldv, Tv	Vo, Tv, Ldv	Čjl, Inf, Vo, Tv	Vo, Nj, Tv
Komunikace	Ma, Hv, Ldv, Aj	Čjl, Vz, Aj, Nj, Fj, Rj, Tv, Ldv	Čz, Čjl, Aj, Nj, Ze, Fj, Inf, Vv, Tv	Aj, Ze, Tv
Kooperace a kompetice	Ldv	Ldv		Čjl

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Vz		Čz	Aj
Hodnoty, postoje, praktická etika	Vo, Ldv, Tv	Inf, Ldv, Tv	Čz, Čjl, Aj	Čjl, Vo

Mediální výchova

tematický okruh	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čjl, Nj, Fj, Rj, Inf	Čjl, Vo	Čjl, Aj, Inf	Čjl
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čjl, Aj, Inf	Čjl, Inf	Nj, Vv, Rj, Inf, Dě	Vv, Čjl, Inf
Stavba mediálních sdělení	Čjl	Čjl, Nj, Fj, Rj	Čjl, Fj	Hv, Aj
Vnímání autora mediálních sdělení	Ze, Tv	Tv	Čjl	Čjl, Fj, Nj, Rj, Tv
Fungování a vliv médií ve společnosti	Aj, Ldv, Vo	Čjl, Aj, Ldv	Čjl	Čjl, Dě, Vo
Tvorba mediálního sdělení			Nj	Čjl, Fj, Nj
Práce v realizačním týmu	Čjl			

Výchova demokratického občana

tematický okruh	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Občanská společnost a škola	Aj, Čjl, Nj, Inf		Aj, Čp, Che, Nj	Čp, Inf, Che, Nj, Př
Občan, občanská společnost a stát	Dě	Fj, Fy	Čp, Čz	Che, Vo, Aj, Dě, Př, Čp
Formy participace občanů v politickém životě				Vo, Ze
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		Čjl, Nj	Čjl	Ze, Čjl, Vo, Ma

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

tematický okruh	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Evropa a svět nás zajímá	Ldv, Čjl, Aj, Ze, Vv	Nj, Vo, Ze, Vv, Ldv	Fj, Čjl, Aj, Nj, Che, Ze	Čjl, Che, Př, Ze
Objevujeme Evropu a svět	Čjl, Ma, Vo, Př	Dě, Čjl, Aj, Ma, Př	Fj, Čjl, Nj, Čz, Ze	Dě, Fj, Nj, Rj, Př, Ze
Jsm Evropané	Dě	Dě	Dě, Rj, Vo, Ze	Aj, Dě, Vo, Ze

Multikulturní výchova

KEV
Klub ekologické výchovy

tematický okruh	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kulturní diference	Fj		Fj, Čz	Aj, Fj
Lidské vztahy	Ze, Nj, PŘ	Ze, Vv, Fj, Rj, Vo, PŘ, Tv, Nj	Aj, Ze, Fj, Nj, Rj, Vo, Čz	Ze, Nj, PŘ
Etnický původ	Ze, Dě	Ze	Ze	Ze
Multikulturalita	Aj, Čjl, Vo	Aj, Vo	Fj, Nj	
Sociální smír a solidarita	Vo			

Environmentální výchova

tematický okruh	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy	Dě, Ma, PŘ, Ze, Čp	Nj, Dě, PŘ, Ze, Čp	Fy, Che, Ze	Fy, PŘ, Ze
Základní podmínky života	PŘ, Ze, Čp	PŘ, Ze, Čp, Ma	Ma, Che, Ze	Ma, Che, PŘ, Ze
Lidské aktivity a problémy	Dě, Fj, Aj, Nj, Rj, Vo, Vz, Tv, PŘ, Ze	Dě, Čjl, Aj, PŘ, Vz, Tv	Dě, Čjl, Inf, Vo, Fy, Che, Čz, Ze, Tv	Dě, Che, Vv, Ze, Tv
Vztah člověka k prostředí	Čjl, Vo, Tv, Ze	Tv, Hv, Ze	Fj, Čjl, Nj, Che, Ze, Hv, Tv	Fj, Aj, Nj, Rj, Che, PŘ, Ze, Tv